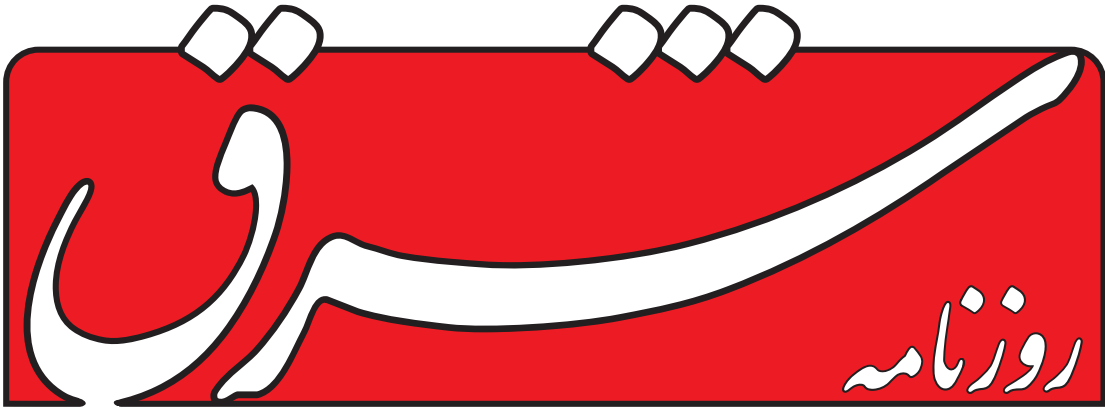

بررسی استقلال قضایی به مناسبت هفته قوه قضائیه
در گفت‌وگو با جواد گودرزی و زینب تعالی، یک زوج حقوق دان

وکیل دادگستری از ارکان اصلی استقلال قضایی است

همه ساله و در هفته نخست تیرماه و هم‌زمان با سالروز شهادت دکتر بهشتی، به تکریم دستگاه قضائی و توجه به اهمیت این قوه در ساختار حکمرانی کشور پرداخته می‌شود و معمولاً با شخصیت‌های شاخص قضائی مطرح‌شده و به بحث گذاشته می‌شود؛ اما این بار روزنامه «شرق» برای پرداختن به این موضوع با یک زوج حقوق‌دان با محوریت استقلال قضائی و استقلال دستگاه قضائی به گفت‌وگو پرداخته است.

صفحه ۶

سه‌شنبه ۷ تیر ۱۴۰۱ • ۲۸ ذی‌القعدة ۱۴۴۳ • ۲۸ ژوئن ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۳۱۴ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: چه بر سر استقلال آمده است؟، سردرگمی بین جرم سیاسی یا امنیتی، طالبان در اندیشه برگزاری «لویه جرگه» و یادداشت‌هایی از زهرا مشتاق، عبدالرضا ناصر مقدسی، الهام فخاری

سرمقاله

توافق خوب-توافق بد

جاوید قربان‌اوغلی

۱- بیش از ۱۵ ماه از آغاز دور جدید مذاکرات وین می‌گذرد. دولت قبیل با هدف احیای برجام با به میدان مذاکرات وین در قالب جدید ۴+۱ گذاشت. اینکه چرا باید طرف اصلی ایران در مذاکرات هسته‌ای غایب باشد و سه کشور اروپایی و روسیه و چین واسطه انتقال پیام ایران به رابرت مالی یا پیام طرف آمریکایی به عراقچی باشد، بماند که به قول شاعر «شرح این هجران و این سوز جگر/ این زمان بگذارد تا وقت دگر». روایت غالب این است که عراقچی در پنج دور مذاکره و البته تحت اشراف دکتر ظریف، روحانی و شورای عالی امنیت ملی کشور توانست مذاکرات را در قالب «احیای برجام ۲۰۱۵» به سرانجام برساند. این مطلب در آخرین گزارش مفصل ظریف به مجلس تصریح شده که قابل دستیابی است. روحانی نیز در آخرین جلسه هیئت دولت در دوم تیر ۱۴۰۰ به صراحت اعلام کرد: «اگر بخواهند همین امروز می‌توانیم تحریم را تمام کنیم. نه فردا، همین امروز دوم تیر می‌توانیم تحریم را تمام کنیم، همین الان اختیارات به آقای دکتر عراقچی بدهیم، به وین برود و در عرض چند روز توافق را نهایی کند و تحریم هم برداشته شود».

۲- سه ماه است که مذاکرات وین به حالت تعلیق درآمده و پیشرفتی در آن ملاحظه نمی‌شود. بر اساس روایت اشخاص درگیر در مذاکرات در بیش از ۹۹ درصد موضوعات مربوط به احیای توافق ۲۰۱۵ توافق شده و تقریباً اختلافی که مانع دستیابی به توافق باشد، وجود ندارد. ایران «زیاده‌خواهی» طرف آمریکایی را مانع دستیابی به توافق ذکر می‌کند. امیرعبدهللهیسان در مصاحبه چند روز قبل با یک روزنامه کرواتسی گفت: «طرف آمریکایی یکباره ایده جدیدی را مطرح کرد و گفت که ما باید در پاورقی متن، این عبارت را اضافه کنیم که اشخاصی که از لیست تحریم در نتیجه ایس مذاکرات خارج می‌شوند، ممکن است مجدداً به دلایلی غیر از هسته‌ای، در لیست تحریم آمریکا قرار بگیرند». طرف مقابل اما «خواست‌های فرابرجامی» ایران را مانع اصلی می‌داند و مدعی است ایران در صورت طرح مطالبات فرابرجامی باید «نگرانی‌های امنیتی» آمریکا را مدنظر قرار دهد و گفته است آماده مذاکره درباره این موضوعات است.

۳- با اینکه نشانه‌های از مذاکرات با واسطه بین ایران و آمریکا در دسترس نیست ولی رصد تحولات منبج به سفر جوزپ بورل به تهران نمایانگر تلاش‌های فشرده برخی از کشورهای حوزه خلیج فارس و همچنین اتحادیه اروپا بر نزدیک‌کردن مواضع دو طرف است. بورل دستاورد سفر خود را ازسرگیری مذاکرات در فرمت جدید در یکی از کشورهای منطقه اعلام کرد و اینکه این مذاکرات به فوریت انجام خواهد شد. با وجود اینکه به دلیل سابقه پیش‌بینی ناسواب بورل از سفر قبلی آنریکه مورا معاون خود به تهران، می‌توان اظهارات خوشبینانه بورل را شتاب‌زده و با اندک تردید ارزیابی کرد ولی این سفر و استقبالی که از وی در تهران صورت گرفت، نمایانگر آن است که جمیع‌بندی ایران با نظر داشت انتقادات رو به گسترش داخل کشور که ناشی از اوضاع نابسامان اقتصادی است، به تهران آموخته آرام‌سازی شرایط داخل در گرو بهبود در شرایط وخیم اقتصادی و معیشتی مردم است و احیای توافق هسته‌ای ظاهراً کم‌هزینه‌ترین راهکار برون‌رفت از این شرایط است.

۴- توافقی هسته‌ای با کلیه نقایض احتمالی و مسورد ادعای مخالفان، بهترین راهکار برون‌رفت از بحران هسته‌ای، لغو تحریم‌های ظالمانه و همچنین آرام‌سازی روابط ایران با غرب است که جایگزینی بر آن مرتب نیست، ضمن اینکه از پشتوانه حمایت مستقیم قدرت‌های اقتصادی مطرح جهان و قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد برخوردار است. از این منظر از هر اقدام منتهی به احیای برجام فارغ از اینکه کدام‌یک از طرفین از مواضع خود عقب‌نشسته‌اند، باید استقبال کرد و آن را به فال نیک گرفت. نکته مبهم در تحولات اخیر گفت‌وگوهای هسته‌ای، سکوت حیرت‌آور مخالفان داخلی (دلواپسان) برجام است که در دوره دولت قبیل، علم مخالف با هرگونه مذاکره برمی‌افراشتند و قانون صیانت مجلس را مانند شمشیر داموکلس بر سر دولت و مذاکره‌کنندگان نگه داشتند ولی اکنون ۱۰ ماه است که نه کسی از آن قانون صحبت می‌کند و نه دغدغه و هشدار دربارۀ مذاکرات ابراز می‌شود. ظریف در نوار معروف درباره مذاکرات احیای برجام گفته بود: «شرایطی که امروز برای احیای برجام هست، شش ماه دیگر تکرار نمی‌شود».

۵- بی‌تردید باید با ابتکاراتی که منجر به آغاز مذاکرات شد استقبال و اظهار امیدواری کرد که با به‌تمرکز شدن مذاکرات پیش‌رو شاهد گشایشی در احیای توافق هسته‌ای برجام و تغییر شرایط داخلی و حضور قدرتمندان ایران در عرصه بین‌المللی باشیم. با این وجود سوالاتی مطرح است که نمی‌توان آنها را نادیده گرفت. - در ۱۵ ماه گذشته تغییرات وسیعی در منطقه و جهان صورت گرفته و با پیشرفت قابل‌ملاحظه در روابط اعراب و اسرائیل، نقش آفرینی رژیم صهیونیستی را در منطقه افزایش داده است. تحریم‌های ظالمانه فشار بر کشور را بیشتر و معیشت مردم را سخت‌تر کرده است. دولت باید پاسخ دهد که در توافق پیش‌رو بین ایران و آمریکا در مذاکراتی که قرار است احتمالاً در قطر انجام شود، چه امتیازاتی بیش از مذاکرات عراقچی از طرف مقابل دریافت کرده است؟

ادامه در صفحه ۵

سرعت در تغییر وضعیت برنامه جامع اقدام مشترک و خروج از اخبار مربوط به توقف ۳ ماهه گفت‌وگوها

برجام ورق خورد

خطیب‌زاده: آمریکا وعده داده انتفاع اقتصادی ایران از برجام را تضمین کند

گزارش تیریک را در صفحه ۲ بخوانید

سران قوا در همایش پُررگداشت قوه قضائیه بر تدویم تلاش برای پیشرفت تأکید کردند

اتحاد سه قوه برای غلبه بر مشکلات

از‌ه‌ای: اگر دولت در برنامه‌هایش موفق باشد قوای قضائیه و متشکل هم موفق خواهند بود

عکس: مریم کامیاب، مهر

مطرح شد. آن را کمی متفاوت‌تر از سال‌های قبل دانست. دلیل آن هم شرایط خاص اقتصادی است که دامن‌گیر کشور شده و برای غلبه بر مشکلات باید همه قوا یک‌صدا ششوند تا بتوانند شرایط ایجادشده را مدیریت کنند. از این‌رو همه صحبت‌ها در اجلاس‌های بوی همدلی داد و سران سه قوه تا انتهای کلام یکدیگر را شنیدند و کوشیدند تا تکیه بر یک‌صدایی، قضائی را ترسیم کنند که افق پیش‌روی کشور را امیدوارکننده‌تر کند؛ اتفاقی که مجالس گذشته تا این حد از همدلی میان قوا را به خود ندیده بود. همایش سراسری قوه قضائیه با بیان این نکته که «دستیابی به آرمان مقدس در قوه قضائیه نیازمند تشریک مساعی و تعامل هر سه قوه و مجاهدت‌های توأم با همدلی است» از سوی حجت‌الاسلام محمد مصدق، معاون اول قوه قضائیه آغاز شد. او تأکید کرد که «قوه قضائیه بدون یاری دولت و مجلس نمی‌تواند نقش راهبردی خود را برای رسیدن به آرمان‌های انقلاب ایفا کند». مصدق این‌گردهمایی را «فرصت مغتنمی برای تعامل سه قوه و هم‌افزایی» بیشتر دانست.

این گزارش را در صفحه ۲ بخوانید

یادداشت

چگونه ممکن است؟!

حسین حفکو
کارشناس اقتصادی

آقای رئیسی در گفت‌وگوی تلویزیونی اخیر خود بار دیگر نهاد‌های تعزیراتی و نظارتی را به کمک طلبید و گفت: «سازمان حمایت از مصرف‌کننده و تولیدکننده هم وقتی تولیدکننده قیمت می‌دهد، باید جزئیات را آنالیز و کاملاً مشخص کند که قیمت برای چه افزایش یافته است. آیا قیمت مواد اولیه، قیمت کالای اساسی، دستمزد کارگر یا قیمت حمل‌ونقل افزایش یافته است؟ سازمان حمایت از مصرف‌کننده و تولیدکنندگان باید همه این موارد را به دقت ببیند و قیمت را مقطوع کند». این درخواست و دستور ایشان در حدود ۱۰ ماه سگانداری امور بارها و بارها تکرار شده است.

همه از خداییم و به سوی او برمی‌گردیم
درگذشت حاج بشیر احمد ریگی
سردار طایفه ریگی که انسانی مصلح و فهیم بود موجب تأسف شد. این مصیبت را به خاندان ریگی و مردم استان سیستان و بلوچستان تسلیت می‌گوییم. از خدای رحمان برای آن مرحوم مغفرت و رحمت و برای بازماندگان صبر و اجر خواهانم.
سیدمحمود حسینی

گفت‌وگو با غلامرضا نامی درباره اهمیت مجموعه‌داری

بازار هنر تجسمی بی‌ضرر است

در سال‌های اخیر اهالی هنر تجسمی سعی بر ایجاد آگاهی و اشتیاق در مردم از طریق رسانه، مطبوعات و حراج در جهت خریدوفروش آثار و شناخت ارزش مجموعه‌داری داشته‌اند؛ اما علم انتخاب اثر و حضور در این‌وادی در اختیار و امکان هر سرمایه‌دار یا علاقه‌مندی نیست. بسیاری از مواقع کسانی پیشنهاد خرید آثار از هنرمندی خاص را می‌دهند...

صفحه ۱۱

تجارت ۱۲ میلیارد دلاری خوراک دام و طیور
بی‌سروداد در دهلیزهای زیرزمینی اتفاق می‌افتد

تاریکخانه‌هایی در یک بازار مخفی!

چرا شهناز یاری و محمد ناظم‌الشریعه مهم شدند؟

غوغای دو ایرانی در عراق

سقوط تکراری از داربست‌هایی که با زندگی را نمی‌کشند

زندگی لرزان کارگران ساختمانی

نشستی برای مقابله با چین و روسیه

از **تمسخر بوتین** تا سرمایه‌گذاری ۶۰۰ میلیارد دلاری سران گروه هفت

یادداشت روزنامه‌نگاران

واقعیت نسلی که باورش نمی‌کنیم

نیلوفر منصوریان

ماجرای بلوار چمران شیراز و پوشش و رفتار عده‌ای نوجوان در یک دوره‌می تفریحی، فشار از واکنش‌ها، بار دیگر موضوع هنجارشکنی و بدحجابی در جامعه را به میان کشیده است. دو موضوعی که با وجود تمام سخت‌گیری‌های دهه‌های گذشته، به چالش‌های جدی و دنباله‌دار میان نسل جوان با قشر سنتی جامعه تبدیل شده است.

حجاب زنان، سال ۱۳۶۳ با تصویب قانون مجازات اسلامی در ایران اجباری شد؛ اما فراتر از لزوم رعایت آن به‌عنوان قانون، آنچه در سال‌های گذشته با انتقاد بسیار مواجه بوده، نحوه مواجهه با موضوع و شیوه‌های اجرای این قانون است. به‌طور مشخص، در سال‌های گذشته پدیده‌ای به نام «گشت ارشاد» و نحوه برخورد آن با زنان و دختران موجب انتقادهای فراوانی شده است.

دختران متولد دهه‌های ۵۰ و ۶۰ یا همان زنان امروز، خاطرات زیادی از برخوردهای گشت‌های ارشاد آن زمان با پاترول‌های زردرنگ در خیابان‌ها دارند. برخوردهایی که آن روزها در نبود کوشی‌های همراه و دوربین‌های شان هیچ‌گاه ثبت‌و ضبط نشد و در غیبت شبکه‌های اجتماعی، به عرصه افکار عمومی و رسانه‌ها نکشید؛ اما حالا این تقابل از سوی شهروند-خبرنگاران، مدام از کف جامعه به فضای آنلاین کشیده می‌شود و با اعتراض عمومی و حتی انتقاد مسئولان همراه می‌شود. در چنین فضایی از دبینی و سوتفاهم، نوجوانانی پا به جامعه گذاشته‌اند که اتفاقاً بسیاری از آنها در خانواده‌های سنتی بزرگ شده‌اند و مخالف حجاب نیستند؛ اما چندان میانه‌ای با برخی گفت‌وگوهای رسمی در این زمینه ندارند. این تفاوت دیدگاه در مسائلی از قبیل حجاب و حتی شیوه زندگی، هر چند میان همه نسل‌ها وجود داشته، حالا شدیدتر از همیشه خود را نشان می‌دهد. ادامه در صفحه ۸

جناب آقای عادل مزاری

مصیبت درگذشت خواهر گرامی‌تان را تسلیت می‌گوییم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه غفران و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.

سیدمحمود حسینی، محمدحسین ازدری محسن دیانت، حجت‌الله میرزایی سیدرسول حسینیان، ایوب درویشی مهدی رحمانیان

۱- برای بهتر شدن وضعیت کشور همه مسئولیم؛ از صاحب قلم و رسانه تا کاشگر مدنی و مقام مسئول؛ از قاضی و بازرس تا دادیار و ضابط. این واقع، عنصری چسبنده و پیوندزننده است که هر ایرانی را فارغ از جایگاه و نگاه، هم‌داستان و همدستی می‌کند. نقد را همه بلدند؛ مهم حرکت‌های رو به جلو، سازنده و پیش‌برنده به نفع مردم است.

۲- سازمان قضائی اما جایگاهی ممتاز و تعیین‌کننده دارد. عملکرد قضائیه نسبت مستقیم با توسعه کشور و بهرزی شهروندان دارد. نه فقط چون شش میلیون برنده در سال وارد دستگاه می‌شود یا ۲۰ میلیون رسیدگی می‌کند. فراتر از آن چون مانع فرایندهایی می‌شود که محل حقوق مردم است. اقتدار قوه قضا یعنی رخت‌بستن فساد و رانت. هر قدر قوه قضائیه عدالت‌مندتر، تبعیض‌سست‌تر، حقوق‌بشرگراتر، قانونمندتر و سریع‌تر باشد، موتور محرک توسعه بهتر کار کرده و کشور را میزان‌تر روی ریل خیر عمومی پیش خواهد برد. ۳- قوه قضائیه بی‌برنامه و بی‌تحریک، بی‌توجه به قواعد تضمین حقوق عامه و عدالت و آزادی‌ها و فارغ از حمایت از حقوق اقتصادی و اجتماعی و شهروندی، کوشش‌های خیرخواهانه را اتلاف خواهد کرد. قوه قضا رو به مردم سزاوار است. همه در پیشگاه دادگاه عدلیه مساوی و آرزوی قوه به نقض استقلال یا اقتدار در گریزهای نامناسب سیاست‌زده خواهد بود. این‌گونه است که قوه قضا به تعبیر امام راحل نقطه امید و مامن و ماوای شهروندان قلمداد می‌شود و ظالم متجاوز به حقوق و آزادی مردم و اخلاکر اقتصاد و دانه‌درشت رانت‌خوار و سوا-استفادگر از موقعیت سیاسی لیزه بر اندام دارد.

۴- قوه قضا باید مدام از سوی افکار عمومی ناقد رصد و ارزیابی شود. نباید چون صاحب قدرت وزندان است، از تحلیل و نقد دور بماند. افکار عمومی داوری قابل اتکالی دارد. نخبگان حقوقی، اجتماعی و اقتصادی باید مکرر به گفت‌وگو درباره عملکرد قوه قضا و محاکم بنشینند. آرا نقد و رویه قضائی با معیار خیر عمومی و منافع جمعی و آزادی‌های فردی و حق مالکیت و اقتصاد کشور تحلیل و تعلیل شود. معضل و بحران فراروی قوه کم نیست، مهم قدرت حل مسئله و بازکردن گره است.

۵- مهم‌ترین کارکرد قوه قضا رسیدگی به دعای است. خوب داوری‌کردن، ارزان و سریع و عادلانه و با کیفیت داوری‌کردن و بی‌طرفانه و اصول‌مند حرکت‌کردن قوه قضا مهم است. شاخص‌های قوه قضائیه فضایی نیست؛ عینی و ملموس است. بی‌طرفی را وجدان عمومی می‌فهمد. سرعت در رسیدگی مشهود است.

ادامه در صفحه ۲